

Onder economen is discussie ontslagrecht niet gesloten

Uit Staatscourant nr. 240, 11 december 2007

De kabinetsplannen voor hervorming van het ontslagrecht mogen dan van tafel zijn, onder economen gaat de discussie gewoon door. Twee voorzichtige voorstanders en een uitgesproken criticus gaven dinsdag hun visie tijdens het jaarlijkse congres van vakblad ESB.

De Delftse econoom Alfred Kleinknecht haalt tijdens zijn presentatie in het Wassenaarse kasteel de Wittenburg het idee onderuit dat een soepeler ontslagrecht tot meer arbeidsproductiviteit en innovatie zou leiden. Uit de grafieken die hij zijn publiek voorhoudt, blijkt overtuigend dat werknemers in continentaal Europa door de jaren heen meer zijn gaan produceren dan hun collega's in Angelsaksische landen.

Volgens Kleinknecht zijn deze verschillen eenvoudig te verklaren. 'Wie uitgaat van het tegengestelde effect onderschat een factor als de loyaliteit van werknemers, kortom wat er echt op de werkvloer gebeurt,' zegt hij. Bovendien noemt de spreker het 'twijfelachtig' dat een soepeler ontslagrecht voor een groei van de werkgelegenheid zou zorgen - het andere argument dat voorstanders vaak hanteren.

Jules Theeuwes van SEO Economisch Onderzoek schermt daarna met OESO-data waaruit blijkt de groei van de productiviteit lager ligt naarmate de ontslagbescherming toeneemt. 'Dit is de enige studie die deze relatie aantoont,' verweert Kleinknecht zich. Maar Theeuwes heeft meer argumenten om aannemelijk te maken dat dynamiek op de arbeidsmarkt goed is voor innovatie. Zo komt de helft van de productiviteitsgroei van werknemers die 'hoppen' naar een betere baan, stelt hij.

Theeuwes maakt duidelijk dat hij de nodige voorzichtigheid in acht wil nemen bij eventuele ingrepen. Speciale aandacht is volgens hem nodig voor 45-plussers, die het hardst zouden worden geraakt. 'Voor die groep zou je als samenleving vervolgens iets kunnen doen.'

De laatste spreker, Trudie Schils van de Universiteit van Amsterdam, legt de nadruk op mogelijkheden om hervorming van het ontslagrecht per sector te bekijken. Zij wijst erop dat de cao-bescherming in een branche als de horeca nu al minder is dan bij de overheid. Verdergaande bevoegdheden van sociale partners om hierover afspraken te maken, zijn volgens haar de aangewezen weg voor verandering.